

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення системи лікування та реабілітації військовослужбовців, які отримали травму (поранення, контузію, каліцтво) пов'язану із захистом Батьківщини під час ведення бойових дій» (реєстр. № 9550 від 01.08.2023), поданий народними депутатами України Ю. Тимошенко, В. Дубілем, А. Кожем'якіним та іншими.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом з метою удосконалення системи лікування та реабілітації військовослужбовців, які отримали травму (поранення, контузію, каліцтво), пов'язану із захистом України під час ведення бойових дій, запропоновано внести зміни до законів України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» та «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», а також з метою врахування додаткових видатків на цю мету надати доручення Кабінету Міністрів України невідкладно подати на розгляд Верховної Ради України проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік».

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація положень акта впливатиме на показники Державного бюджету України на 2023 рік.

Так, виділення додаткових бюджетних коштів потребуватиме реалізація норм законопроекту щодо:

можливості встановлення на період дії воєнного стану специфічних тарифів на послуги за програмою медичних гарантій, що відрізняються від єдиних тарифів, для надання послуг окремими закладами охорони здоров'я або окремим категоріям пацієнтів;

застосування на період дії воєнного стану для закладів охорони здоров'я, що розташовані на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, включаючи території можливих бойових дій та території активних бойових дій, під час розрахунку тарифів та коригувальних коефіцієнтів бази для визначення компонента оплати праці медичних працівників величиною, не меншою за 500 відсотків середньої заробітної плати в Україні за липень року, що передує року, в якому будуть застосовуватися такі тарифи та коригувальні коефіцієнти;

застосування на період дії воєнного стану під час розрахунку тарифів та коригувальних коефіцієнтів на медичні послуги для усіх військовослужбовців, які отримали травму (поранення, контузію, каліцтво), пов'язану із захистом України під час ведення бойових дій, підвищувального коефіцієнта, що є не меншим за 3,0;

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 3FAA9288358EC0030400000D72D2C00387ABE00

Підписувач Єрмоличев Роман Володимирович

Дійсний з 25.07.2023 15:39:14 по 25.07.2025 15:39:14

Міністерство фінансів України

07050-07-3/22008 від 11.08.2023

запровадження хоспісної реабілітації як окремої форми реабілітаційних заходів;

повного забезпечення допоміжними засобами реабілітації, лікарськими засобами та медичними виробами з урахуванням відповідності медичних виробів, що використовуються для протезування військовослужбовців, які отримали травму (поранення, контузію, каліцтво), пов'язану із захистом України під час ведення бойових дій, найвищим медико-технічним вимогам, що відповідають найвищим світовим стандартам;

забезпечення військовослужбовцям, які отримали травму (поранення, контузію, каліцтво), під час проходження реабілітації в реабілітаційних закладах посиленого п'ятиразового харчування.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Реалізація норм акта потребуватиме виділення додаткових бюджетних коштів.

Вартісну величину впливу на показники бюджету здійснити неможливо у зв'язку з відсутністю вихідних параметрів і необхідних фінансово-економічних розрахунків та обґрунтувань розробника.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Законопроект потребуватиме виділення додаткових бюджетних коштів у 2023 році та у наступних бюджетних періодах, обсяги та джерела покриття яких розробник не визначив.

Отже, законопроект є фінансово не забезпеченим.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

1. Реалізація положень акта потребуватиме виділення додаткових бюджетних коштів.

Водночас розробник законопроекту не подав фінансово-економічних обґрунтувань, розрахунків і пропозицій щодо обсягів та джерел покриття додаткових видатків.

Отже, законопроект не відповідає положенням статті 27 Бюджетного кодексу України, відповідно до яких розробник має надати фінансово-економічне обґрунтування із відповідними розрахунками та пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

2. Законопроектом запропоновано доповнити статтю 10 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» (далі – стаття 10) нормою щодо можливості встановлення на період дії воєнного стану для окремих закладів охорони здоров'я або для окремих категорій пацієнтів специфічних тарифів оплати надання медичних послуг, які надаються пацієнтам за програмою медичних гарантій, що відрізняються від єдиних тарифів, а також

застосування під час розрахунку тарифів та коригувальних коефіцієнтів на медичні послуги для усіх військовослужбовців, які отримали травму (поранення, контузію, каліцтво), пов'язану із захистом України під час ведення бойових дій, підвищувального коефіцієнта, що є не меншим за 3,0.

Зазначене не відповідає основним засадам оплати надання медичних послуг та лікарських засобів за програмою медичних гарантій, зокрема щодо встановлення для всієї території України єдиних тарифів оплати надання медичних послуг, лікарських засобів і медичних виробів, розмірів реімбурсації лікарських засобів та медичних виробів.

Окрім того, це суперечить основним принципам програми медичних гарантій щодо надання рівних державних гарантій для реалізації пацієнтами права на охорону здоров'я незалежно від віку, раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, зареєстрованого місця проживання, за ознакою мови або іншими ознаками, а також універсальності та справедливості доступу до необхідних медичних послуг, лікарських засобів і медичних виробів за програмою медичних гарантій.

Також запровадження специфічних тарифів або додаткових коригувальних коефіцієнтів до тарифів на медичні послуги за критерієм категорії громадян є необґрунтованим, оскільки оплата за медичну послугу має залежати від медичних показань, діагнозів, складності пролікованого випадку незалежно від статусу пацієнта. Слід врахувати, що травми (поранення, контузію, каліцтво) у період воєнного стану разом з військовими отримують цивільні громадяни.

Реалізація програми медичних гарантій враховує нагальні потреби населення, зокрема під час воєнного стану, незалежно від статусу пацієнта.

Так, на 2023 рік для врахування специфічних потреб населення у медичній допомозі в умовах повномасштабної війни переглянуто пакети послуг з медичної реабілітації й умови їх оплати, зокрема для врахування потреби у реабілітації станів, спричинених травмами спинного мозку, важкими черепно-мозковими травмами, ампутаціями.

Також статтю 10 запропоновано доповнити нормою про встановлення на період дії воєнного стану для закладів охорони здоров'я, що розташовані на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, включаючи території можливих бойових дій та території активних бойових дій, під час розрахунку тарифів та коригувальних коефіцієнтів бази для визначення компонента оплати праці медичних працівників величиною, що є не меншою за 500 відсотків середньої заробітної плати в Україні за липень року, що передує року, в якому буде застосовано такі тарифи та коригувальні коефіцієнти.

Так, абзацом другим частини третьої статті 10 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» передбачено, що під час розрахунку тарифів та коригувальних коефіцієнтів базою для визначення компонента оплати праці медичних працівників є величина, що є не меншою за 250 відсотків середньої заробітної плати в Україні за липень року, що

передую року, в якому будуть застосовуватися такі тарифи та коригувальні коефіцієнти.

Однак відповідно до пункту 26 Прикінцевих та перехідних положень Бюджетного кодексу України зазначена норма застосовується у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, з огляду на наявні фінансові ресурси державного і місцевого бюджетів та бюджети фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Також відповідно до частин першої та четвертої статті 8 Закону України «Про оплату праці», пункту «ж» частини першої статті 77 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» мінімальний розмір оплати праці медичних, фармацевтичних працівників та фахівців з реабілітації державних та комунальних закладів охорони здоров'я визначає Кабінет Міністрів України, зокрема з дотриманням гарантій щодо мінімальної заробітної плати.

Так, мінімальний розмір оплати праці медичних, фармацевтичних працівників та фахівців з реабілітації державних та комунальних закладів охорони здоров'я визначено постановою Кабінету Міністрів України від 13.01.2023 № 28 «Деякі питання оплати праці працівників державних та комунальних закладів охорони здоров'я» (далі – постанова № 28).

Слід зазначити, що відповідно до підпунктів 1 та 1¹ пункту 1 постанови № 28 на період воєнного стану, але не довше 31.12.2023 для медичних, фармацевтичних працівників, фахівців з реабілітації та молодшого медичного персоналу, які безпосередньо надають спеціалізовану та екстрену медичну допомогу на територіях активних бойових дій та можливих бойових дій, визначено підвищені мінімальні розміри оплати праці, зокрема лікарям на території активних бойових дій – не нижче 28 тис. грн, на території можливих бойових дій – не нижче 23 тис. гривень.

З огляду на це, питання підвищення рівня заробітної плати медичним працівникам закладів охорони здоров'я, що розташовані на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, вже врегульовано законодавством.

Отже, запропоновані законопроектом норми не узгоджуються із основними принципами програми медичних гарантій та засадами оплати надання медичних послуг та лікарських засобів за програмою медичних гарантій, тому зміни до Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» не підтримано.

3. Законопроектом запропоновано внести зміни до Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» в частині запровадження хоспісної реабілітації як окремої форми реабілітаційних заходів та зобов'язання держави її забезпечення для військовослужбовців за кошти державного бюджету.

Однак механізм реалізації хоспісної реабілітації не визначено, а саме: перелік закладів, які надаватимуть такі послуги, сферу їх управління, контроль за такою послугою, обрахунок її вартості та загальної суми видатків для її надання.

Крім того, розробник визначає поняття «хоспісна реабілітація» як цілодобову турботу та медичний догляд за пацієнтами, що включає та передбачає надання комфортного місця проживання, усунення больового синдрому, допомогу в задоволенні їх фізіологічних і психологічних потреб.

Слід зазначити, що надання такої медичної допомоги вже передбачено законодавством як послуги паліативної допомоги.

Так, згідно зі статтею 8 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» кожен громадянин має право на безоплатне отримання у державних та комунальних закладах охорони здоров'я медичної допомоги, до якої, зокрема, належать:

- екстрена медична допомога;
- первинна медична допомога;
- спеціалізована медична допомога;
- паліативна допомога.

Відповідно до статті 35⁴ Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» паліативна допомога – це комплекс заходів, спрямованих на покращення якості життя пацієнтів усіх вікових категорій та членів їхніх родин, які зіткнулися з проблемами, пов'язаними із захворюваннями, що загрожують життю. Такий комплекс передбачає заходи щодо запобігання та полегшення страждань пацієнта через ранню ідентифікацію та оцінку симптомів, полегшення болю та подолання інших фізичних, психосоціальних і духовних проблем.

Також Порядком надання паліативної допомоги, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України від 04.06.2020 № 1308 «Про удосконалення організації надання паліативної допомоги в Україні», передбачено порядок надання спеціалізованої паліативної допомоги, що надається, зокрема, в стаціонарних умовах у закладах охорони здоров'я, які надають вторинну або третинну медичну допомогу, та лікарнях «Хоспіс» (заклади охорони здоров'я стаціонарного типу, які надають пацієнтам спеціалізовану паліативну допомогу, консультативні послуги пацієнтам та членам їхніх сімей, іншим особам, які здійснюють догляд за пацієнтом, медичним працівникам інших закладів охорони здоров'я або установ соціального захисту населення).

З огляду на зазначене, норму про запровадження хоспісної реабілітації як окремої форми реабілітаційних заходів не підтримано.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Законопроект не підтримано.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Роман ЄРМОЛИЧЕВ